

Metsästyslaki 46 §

Metsästyslupa valtion alueelle

Valtion aluetta koskeva metsästyslupa annetaan kirjallisena. Luvassa on yksilöitävä metsästysaika ja metsästettävät riistaeläimet. Lupaehdoissa voidaan määrätä luvan saaja määrääjassa ilmoittamaan luvan myöntäjälle saamansa saaliin määrä.

Jos jollakin valtion alueella on tarpeen rajoittaa lupien määrää, lupia myönnettäessä etusijalle on asetettava sellaiset metsästäjät, joilla muutoin ei olisi kohtuullista metsästysmahdollisuutta.

Metsähallitus voi antaa metsästysluvan ulkomaalaiselle 7 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetulle alueelle sen mukaan kuin asetuksella säädetään.

Sääntelyn tausta

Hallituksen esitys (HE 300/1992, s.22):

Joillekin alueille saattaa lupahakemuksia tulla enemmän kuin niitä voidaan myöntää. Tällöin lupia voidaan myöntää vain osalle hakijoista. Jos hakijalle maanomistuksen tai muun syyn vuoksi jo on järjestynyt metsästysmahdollisuus, ei hänen metsästysharrastuksensa kannalta ole välttämätöntä päästä metsästämään valtion alueille. Jos taas tällaista metsästysmahdollisuutta ei ole, on valtion omistama alue useinkin käytännössä ainoa mahdollisuus metsästyksen harjoittamiseen. Tämän vuoksi ehdotetaan pykälän 2 momentissa säädettäväksi, että kilpailutilanteessa etusijalle on asetettava ne henkilöt, joilla ei ole muutoin kohtuullista metsästysmahdollisuutta.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö (MmVM 7/1993 vp, s.3):

Valiokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, etteivät metsästysmahdollisuudet ole riittäviä metsästäjien lukumäärään nähden. Ongelmaa on kosketeltu myös hallituksen esityksessä. Ongelman syntymiseen ovat vaikuttaneet metsästäjämäärän kasvu ja väestön siirtyminen haja-asutusalueilta taajamiin. Tarve metsästysmahdollisuuksien lisäämiseen onkin suurin taajamaväestön piirissä. Vireästi toimivat metsästysseurat ovat sen sijaan maaseudulla onnistuneet tarjoamaan paremmin metsästysmahdollisuuksia asukkaille. Lisäksi Lapin läänissä ja eräissä Oulun läänin pohjoisosien kunnissa asukkailla on vanhastaan ollut oikeus metsästää kunnassa olevilla valtion mailla. Valiokunta pitää tärkeänä, että metsästyksen harrastajille, joilla ei muutoin ole mahdollisuutta metsästyksen, pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään siihen tilaisuus valtiolle kuuluvilla alueilla.

Erillinen lupakiintiö yrittäjien asiakkaille

Metsähallitus myöntää metsästysluvan valtion alueelle. Vuoden 2005 alusta voimaan tulleen Metsähallitusta koskevan lakimuutoksen (Laki Metsähallituksesta 1378/2004) seurauksena Metsähallituksen metsästyslupamyynnin järjestely muuttui perustuslakivaliokunnan kannanoton mukaisesti julkisiksi valituskelpoisiksi hallintopäätöksiksi. Lupia myönnettäessä tulee ottaa huomioon viranomaistoimintaa koskevat vaatimukset, kuten esimerkiksi perustuslain yhdenvertaisuusperiaate sekä hallintolaissa (434/2003) säädetty tasapuolisen kohtelun periaate.

Metsästyslupien myöntämistoimivaltaa oli ennen vuotta 2005 siirretty yksityisille yrittäjille, mutta metsästyslupien myöntämistoimivallan käyttö ei menettelystä saatujen kokemusten perusteella aina täyttänyt lainsäädännössä edellytetyjä vaatimuksia. Ongelmana oli se, että yrittäjien suorittamassa myynnissä etusijalle oli usein asetettu ne asiakkaat, jotka samalla ostivat myyjältä majoituspalvelun.

Metsähallitus asettaa metsästyslupien myöntämiselle aluekohtaiset enimmäisrajat kiintiöpäätöksellä, jonka tarkoituksena on varmistaa, että metsästys on mitoitettu sekä ekologisesti että sosiaalisesti kestäväällä tavalla, ja että kuntalaisten vapaa metsästysoikeus (metsästyslaki 8 §) ja saamelaisen kulttuurin harjoittamisen oikeus tulevat huomioiduiksi. Viime kädessä myytävissä olevien lupien määrä riippuu riistakannoista.

Lupia on siis saatavilla vain rajoitetusti. Tietyillä alueilla lupien kysyntä on suurempaa kuin mitä lupia voidaan myöntää. Tilanne aiheuttaa tyytymättömyyttä metsästäjien keskuudessa. Nykytilanteessa sääntely asettaa etusijalle luvanhakijat, joilla ei ole muuta metsästysmahdollisuutta. Mikäli tätä etusijajärjestystä muutetaan ja yrittäjien asiakkaille varataan erillinen lupakiintiö, edellyttää se metsästyslain 46 §:n muuttamista.

Muutoksella olisi todennäköisesti myönteinen aluetaloudellinen vaikutus. Samalla maksukykyisten asiakkaiden metsästysmahdollisuudet lisääntyisivät. Toisaalta jäljelle jäävä lupakiintiö pienentyisi, mikä saattaisi lisätä lupajärjestelmään jo ennestään liittyvää asiakastytymättömyyttä.

Mahdollisen lainmuutoksen yhteydessä tulisi ottaa huomioon yrittäjien yhdenvertainen kohtelu. Ennen vuotta 2005 voimassa olleessa järjestelmässä kaikilla matkailuyrittäjillä ei ollut lupamyyntimahdollisuutta, jolloin yrittäjät eivät olleet tasavertaisessa kilpailutilanteessa keskenään. Jos erillinen lupakiintiö on kaikkien matkailuyrittäjien käytettävissä, jää yrityskohtainen lupamäärä todennäköisesti niin vähäiseksi, ettei sillä ole merkittävää vaikutusta yksittäisen yrityksen toimintaedellytysten kannalta. Mikäli metsästyslupamyynnin ja siihen liittyvien muiden palvelujen halutaan näyttelevän merkittävää osuutta yksittäisten yrittäjien toiminnassa, tulisi lupamyyntiin oikeutettujen yrittäjien määrää todennäköisesti rajata voimakkaasti. Lupamyyntiin oikeutettujen yrittäjien valinta olisikin erittäin vaikeaa.

Maa- ja metsätalousministeriö selvittää parhaillaan mahdollisen lainmuutoksen reunaehdoja yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.